

kampvuur

- HANDBOEK -

SNOR
~

KAMPVUUR

Voorwoord

Vuur maken is misschien wel een van de belangrijkste vaardigheden die een mens de afgelopen duizenden jaren kon hebben. Onze verre voorvaders kwamen tot rust als ze een vuur gemaakt hadden. Vuur maakt koude ledematen warm en natte kleren droog. Daarnaast houdt vuur gevaarlijke dieren en vervelende insecten op afstand.

Vuur is zo belangrijk voor mensen dat antropologen denken dat vuur een doorslaggevende rol gespeeld heeft in de ontwikkeling van de cultuur. Zingen, dansen, koken en het vertellen van verhalen, alles wat het leven leuk maakt, is ooit ontstaan rond een vuur.

De herinneringen van onze verre voorvaders zijn ergens in ons brein gebrandmerkt, en daarom is het magisch om naar de vlammen te kijken. Nog steeds vinden we het leuk om een haardvuur in huis te hebben, kaarsen aan te steken en - als het even kan een groot kampvuur aan te richten. Het gedachteloos turen in de vlammen, luisterend naar een mooi verhaal, is de voorloper van kijken naar een mooie film.

Maar veel mensen weten niet meer hoe ze een vuurtje moeten stoken, terwijl het ooit een vanzelfsprekende vaardigheid was. Mij lukte het zelfs met met aanmaakblokjes niet.

Daarom dit boek, dat ons laat herinneren hoe speciaal vuur is, welke technieken er bestaan om vuur te maken en hoe je het beste van vuur kunt genieten. Een ode aan het kampvuur en de kunst om een mooi vuur te maken.

Gerard Janssen

- DEEL 1 -

Vuur maken, hoe doe je dat?

01	13	Geschiedenis 1.1 De ontdekking van vuur
02	21	Wat is houtvuur 2.1 De kleur van vuur
05	27	Vonken maken 3.1 Vonken
04	37	Vonk, vlam, vuur 4.1 Tondel 4.2 Aanmaakhout 4.3 Brandhout
05	49	Kampvuur 5.1 Vuurtje bouwen 5.2 Stap voor stap

- DEEL 2 -

Het vuur brandt, wat nu?

01	65	Koken op een kampvuur 1.1 Recepten
02	81	Mythes 2.1 Langere dagen
05	87	Verhalen en spelletjes 3.1 Gemeenschapsgevoel 3.2 Spelletjes
04	97	Ukelele spelen 4.1 Links en rechts 4.2 Chord notatie
05	107	Sterren kijken 5.1 Sterrenhemel 5.2 Welke ster is dat?
06	119	Het kampvuur uitmaken 6.1 Blijf gieten

- DEEL 1 -

Hoofdstuk 2
**wat is
houtvuur?**

DE KLEUR VAN VUUR

VLAMMEN TEMPERATUUR STRALING

Hoe heter een vuur, hoe minder kleur het heeft. Een witheet vuurtje is heter dan een roodgloeiend vuurtje.

Gassen

Het verbranden van hout bestaat uit meerdere processen. Als je een stuk hout in een vuur legt, zorgt de hitte van de vlammen ervoor dat vluchtige gassen uit het hout ontsnappen. De vlammen die je bij brandend hout ziet, zijn deze gassen die verbranden. Als je goed kijkt, zie je dat de vlammen altijd een beetje boven het hout hangen.

Houtskool

Als de gassen ontsnapt zijn, blijft er houtskool achter. Als je houtskool verhit, reageert de koolstof met zuurstof om koolmonoxide te vormen. Als er voldoende zuurstof is, verandert koolmonoxide verder tot kooldioxide, waterdamp en as. Dit is een langzamere reactie, daarom blijft houtskool zo lang nagloeien.

Hoe witter hoe heter

De kleur van vuur is afhankelijk van de temperatuur en de brandstof die verbrand wordt. Ieder voorwerp zendt elektromagnetische straling uit. Als een voorwerp erg warm is, kun je de straling van dichtbij voelen, als het heter wordt, kun je de straling gaan zien. Dan wordt het voorwerp roodgloeiend. Wordt het nog heter dan komen de kleuren geel en blauw erbij.

Door elkaar heen wordt de kleur wit. Hoe witter, hoe heter het vuur. Als het vuur een uitgesproken kleur heeft, worden chemische stoffen verhit. Makers van vuurwerk gebruiken meestal metaalzouten om kleuren te maken, zoals natriumchloride, oftewel keukenzout. Gooi een beetje keukenzout in het vuur en het wordt natriumgeel.

VUURTJE BOUWEN

TIPI HASHTAG FAKKEL

Goede tondel brandt geweldig, en aanmaakhoutjes vatten makkelijk vlam. Maar het lijkt allemaal mooier dan het is. Het maken van een stabiel vuur is moeilijker dan je denkt.

TIPI

Een veelgebruikte manier om een goed vuur aan de gang te krijgen, is een tipi van droge houtjes bouwen boven een beginnend vuurtje.

Het gaat erom dat je de warmte en het vuur concentreert en tegelijkertijd zuurstof de gelegenheid geeft om er doorheen te stromen. Je kunt met kleine takken beginnen en steeds meer uitbouwen naar dikkere stammen. De tipi heeft ook nadelen. Een grote tipi kan gevaarlijk zijn omdat die in elkaar kan vallen waarbij stukken op mensen terecht kunnen komen. Ook is het vuur vaak niet effectief omdat een holle ruimte ontstaat, die geen warmte afgeeft.

HASHTAG

Het lijkt logisch om een vuur van onder op te bouwen, maar je kunt ook een vuur van boven naar beneden laten branden. Bijvoorbeeld in een hashtagvorm.

Bij kenners is de hashtag populair. Leg twee stammetjes evenwijdig aan elkaar en leg dan twee stammetjes loodrecht erop, etcetera. Tot je een klein #-torentje hebt.

Let er op dat je de aardappels niet in het heetste deel van het vuur legt, dan verkolen ze.

Gepofte aardappelen

Een klassieker.

INGREDIËNTEN:
aardappels
aluminiumfolie

Werkwijze:

Rol een pieper in de aluminiumfolie en mik hem in het vuur. Vis de aardappel er 20 minuten later uit. Een hele grote aardappel heeft langer nodig. Lekker met een lik mayonaise of een plak kaas.

Popcorn uit een bak

Niks zo gezellig als een knetterend haardvuur en open poppende maiskorrels. En lekker dat het is!

INGREDIËNTEN:
maiskorrels
twee zeven
ijzerdraad
boter
suiker
zout

Werkwijze:

Om zelf popcorn te maken in een kampvuur, kun je speciale popcornpannen gebruiken, of je bindt twee zeven met ijzerdraad aan een lange tak; eentje bovenop en eentje onderop. Maiskorrels erin en in het vuur houden maar. Lekker met boter en suiker. Of zout.

- DEEL 2 -

Hoofdstuk 4
ukelele spelen

LINKS EN RECHTS

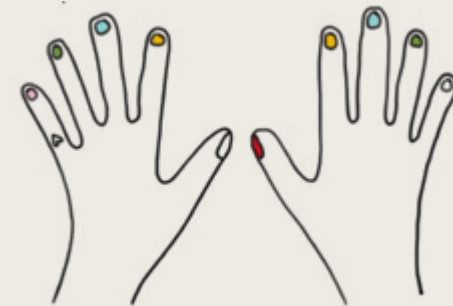

VASTHOUDEN LINKERHAND RECHTERHAND

Waarom is er bij een kampvuur altijd wel iemand die een gitaar of een ukelele pakt om afgezaagde liedjes te gaan zingen, terwijl je net zo lekker dromerig in het vuur zat te kijken? Dat heeft oorzaken die met vuur te maken hebben. Het is weinig overdreven om te zeggen dat er zonder kampvuur helemaal geen muziek was geweest. Rond het kampvuur werd gedanst, en ontstond de behoefte aan ritme en lyriek.

VASTHOUDEN

Een ukelele is kleiner dan een gitaar. Je hebt beide handen nodig om hem te bespelen, en je hebt eigenlijk ook nog een hand nodig om hem vast te houden. Als je zit, kun je hem op je schoot leggen en de klankkast tegen je buik. Als je rechts bent, gebruik je je rechterhand om de snaren aan te slaan en je linkerhand om de tonen te maken door de snaren tegen de frets aan te drukken. De duim hou je daarbij achter de hals. Het belangrijkste is dat dit niet krampachtig gebeurt. Probeer je handen losjes te houden.

LINKS

Je linkerhand is je 'frethand' (als je rechts bent). Met je linkerhand maak je de verschillende klanken door de snaren in te drukken. Links lijkt belangrijker en moeilijker dan rechts, omdat je met je linkerhand al die ingewikkelde akkoorden maakt, en omdat het niet zo fraai klinkt als je de snaar niet helemaal goed indrukt, maar gek genoeg valt het veel minder op als je met deze hand een keer een foutje maakt.

RECHTS

Dat valt meer op bij je rechterhand, de zogenaamde strumhand. Hiermee speel je op de snaren op de klankkast van je ukelele. Met je rechterhand bepaal je de maat en het ritme. Als je dat goed doet, kun je met je linkerhand af en toe smokkelen. Andersom lukt dat niet.